

Fiskeri- og kystdepartementet
Grubbegt.1. Oslo
Postboks 8118 Dep.
0032 OSLO

Pr. epost: postmottakt@fk.d.dep.no

Bømlo 21.03.2013

HØRINGSUTTALELSE - UTKAST TIL NY FORSKRIFT - HARDANGERFJORDEN

Vi viser til brev datert 8. februar 2013 fra departementet, hvor utkast til ny forskrift for regulering av Hardangerfjorden ble sendt ut på høring. Frist for merknader ble satt til 22. mars 2013.

Bremnes Seashore AS med tilknyttede selskap driver betydelig virksomhet innen det forvaltningsområdet som forskriften evt. skal omfatte, og har derfor funnet det nødvendig å fremkomme med våre merknader til utkastet.

1. GENERELLE KOMMENTARER

Utkastet til ny forskrift følger opp tidligere forslag til regulering som ble trukket tilbake som følge av omfattende innspill og merknader fra næringsorganisasjoner, stortingsrepresentanter, lokale kommuner og fra ulike næringsaktører som driver virksomhet i regionen. I tillegg til omfattende merknader er det også iverksatt konkrete tiltak fra næringen for å forsøke å redusere de miljømessige påvirkninger som er angitt som begrunnelse for forslaget til ny regulering. Det er også blitt utarbeidet flere rapporter for å søke å avklare hvilke konsekvenser det vil ha å innføre forslaget slik det er fremsatt.

Dessverre ser det ut til at departementet kun i liten eller ingen grad har hensyntatt de innspill som fremkom ved forrige høringsrunde. Ut fra innholdet i høringsbrevet samt forslaget til forskrift ser det heller ikke ut til at departementet har hensyntatt den faktiske utvikling som har funnet sted siden forrige høringsrunde, herunder vurdert de tiltak som nå er iverksatt.

For å gi et konkret eksempel på manglende konsekvens av den faktiske utvikling som har funnet sted kan vi kort påpeke at forslaget beholder samme "tak" på 50.000 tonn stående biomasse som tidligere forslag, selv om det fremkommer av departementets egen fremstilling at det ikke har funnet sted noen rømning av fisk i regionen i 2012. I høringsbrevet til forrige forslag til forskrift fremkommer det klart at begrunnelsen for behovet for egen regulering var i hovedsak to forhold; rømning og lus. Når næringen lojalt har fulgt opp både eget og myndighetenes mål om null rømning samt iverksatt betydelige tiltak for å redusere lusenivået, er det bemerkelsesverdig at departementet ikke ser ut til ha vurdert hvorvidt dette skulle få direkte betydning for hvorvidt det er behov for egen regulering som foreslått, evt. om omfanget av biomassetaket måtte revurderes.

Det bemerkes også at departementet, uten nærmere begrunnelse eller vurdering, ikke har hensyntatt de innspill som kom i sist høringsrunde i forhold til å inkludere Langenuen i det foreslåtte reguleringsområde. I forhold til begrunnelsen for hvorfor det er foreslått et tak på 50.000 tonn, bør departementet åpenbart også foreta en ny vurdering i forhold til hvorvidt Langenuen evt. skal medtas, og evt. hvilken betydning dette har for nivået på et evt. tak.

Etter vår vurdering kan det foreslåtte tiltak også ha en direkte negativ virkning i forhold til et overordnet mål om å redusere risiko for negativ påvirkning på både villaks og oppdrettsfisk. Forslaget vil blant annet kunne medføre en større flytting av fisk ut av det regulerte området, for å optimalisere produksjonsstrukturen samt sikre at biomassetaket ikke blir nådd. Dette i seg selv kan medføre større risiko for smittespredning mv. Dette er en effekt Gullestadutvalget har advart mot.

Vi finner grunn til å påpeke at vi som produsent av matvarer i regionen har et sterkt ønske om at produksjonen av oppdrettsfisk skjer med minst mulig negativ påvirkning på miljøet, herunder at vi oppnår vår klare målsetning om null rømning, betydelig reduksjon i luseplager og minst mulig risiko for sykdomsutbrudd mv. En sunn og god produksjon uten rømninger, luseplager og sykdommer vil være en klar fordel både for oss som matfiskprodusent og for villaksen, og vi deler derfor departementets målsetninger. Etter vår vurdering vil den foreslåtte løsning dessverre ikke medføre at en oppnår eller kommer nærmere de målsetninger som en ønsker å oppnå. I tillegg vil den foreslåtte løsning ha en rekke andre konsekvenser som er betydelige og som ikke står i forhold til det som evt. kan oppnås.

Bremnes Seashore AS vil derfor sterkt anbefale departementet å foreta en fornyet og forsvarlig behandling av de innspill, rapporter mv. som foreligger og revurderer hvorvidt det er behov for egen tilleggsregulering ut over de tiltak og virkemidler som allerede foreligger.

Vi vil for øvrig tiltre de innspill og merknader som FHL inngir.

2. NÆRMERE OM BREMNES SEASHORE AS

Bremnes Seashore AS er et familieid konsern med hovedkontor på Bømlo. Selskapet har i dag 21 oppdrettskonsesjoner og driver virksomhet i 7 ulike kommuner, herunder flere av de kommuner som kommer inn under området for forslaget til ny regulering. Konsernet har i dag ca 250 årsverk, hvor 90 ansatte er tilknyttet konsernet satsning innen bearbeidelse.

I 2004 besluttet selskapet å forsøke å utvikle et høykvalitetsprodukt basert på laks og etablerte merkevaren Salma laks (www.salma.no). Selskapet har sammen med Tine investert betydelig midler i forskning, utvikling og markedsføring med målsetning om å etablere et bearbeidet kvalitetsprodukt til forbruker. Det er investert flere hundre millioner kroner i et topp moderne anlegg på Bømlo samt merkevarebygging, og Salma laks er blitt et nasjonal og internasjonalt anerkjent merkevare.

For å kunne levere et ferdig sluttprodukt til forbruker må selskapet kunne produsere og levere samtlige virkedager hele året, og er følgelig avhengig av sikker leveranse av råstoff til bearbeidelse hver dag og uke året igjennom. Laksen som benyttes til Salma laks produksjon

skal være av topp kvalitet, og det skal gå maksimalt fire timer fra fisken tas opp av sjø til den er ferdig pakket. De angitte krav til kvalitet på laksen og maksimalt tid fra sjø til ferdig pakket, medfører at det er meget vanskelig å erstatte egen redusert produksjon av laks som råvare til Salma laks med leveranser fra andre produsenter.

Produksjon av Salma laks er meget arbeidsintensiv, og det er derfor nødvendig med en stor arbeidsstyrke som oppfyller de krav til kvalitet som er nødvendig for å kunne produsere et høykvalitetsprodukt i Norge.

Bremnes Seashore AS har i dag 80-90 meget flinke medarbeidere på Bømlo, som hver uke bidrar til produksjon av Salma laks.

3. BAKGRUNNEN FOR FORSLAGET TIL REGULERING – NY KUNNSKAP

3.1. Generelle merknader

Som det bla. fremkommer av høringsbrevet er bakgrunnen for forslaget til ny forskrift bekymringsmeldinger fra Fiskeridirektoratet og Fylkesmannen i Hordaland i 2006. Årsaken til bekymringsmeldingene var at tilstanden for villaks i regionen var dårlig, og at havbruksnæringen kunne være en medvirkende årsak til dette. Det ble i denne forbindelse påpekt lakselus og rømning av oppdrettslaks som konkrete problem/utfordringer, og det ble videre påpekt at det var nødvendig med en nærmere regulering for å søke å bedre forholdet for villaksen.

Etter bekymringsmeldingene i 2006 er det iverksatt en rekke tiltak både generelt og konkret i regionen, hvor også næringen selv har vært en aktiv pådriver. Mattilsynet har bla. innført en soneforskrift som skal sikre koordinert utsett og brakklegging, en ny generell luseforskrift, og forskrift om samordnet avlusning. I tillegg ble som kjent "frysforskriften" innført. Av andre reguleringer finner vil grunn til å nevne NYTEK forskriften som ble innført fra 1. januar 2012, hvor det ble innført nye krav til teknisk standard for flytende anlegg mv. hvilket også vil medvirke til at risiko for omfattende rømning i fremtiden er betydelig redusert.

Den faktiske situasjon i det aktuelle området er følgelig at det siden 2006 allerede er innført en rekke tiltak og reguleringer for nettopp å bøte på de utfordringer som var grunnlaget for bekymringsmeldingene til Fiskeridirektoratet og Fylkesmannen i Hordaland i 2006. Vi vil i det følgende gi en noe nærmere redegjørelse knyttet til de to hovedårsakene til det angivelige behovet for regulering; rømning og lus.

3.2. Rømning

I forhold til rømning er resultatet av de innførte reguleringer klart synbare, jfr. Høringsbrevet side 5, punkt 4.1 hvor det fremgår at det ikke er rapportert noen rømminger i Hardanger eller Hordaland i 2012.

I kunnskapsplattformen SECURE, som er en del av Forskningsrådets satsing på bærekraftig havbruk, har forskerne gått gjennom alle innrapporterte rømminger fra norske

oppdrettsanlegg i perioden 2006-2009. Gjennomgangen gir både næringen og forskerne en god oversikt over årsakene til at fisk rømmer fra norske oppdrettsanlegg. Årsaken til at oppdrettslaks rømmer, er i stor grad at utstyr svikter eller blir ødelagt. Tallene fra SECURE viser at 68 prosent av rømt fisk, slapp ut på grunn av slike strukturfeil. Ytterligere åtte prosent stakk av fra merdene på grunn av menneskelige feil i forbindelse med operasjoner. 11 prosent av den rømte laksen stakk av fra landanlegg, og like mange unnslopp på grunn av forhold utenfor selve merdene. Det er bare for fire prosent av rømlingene i perioden 2006-2009 at forskerne ikke har klart å finne en klar årsak (*Forskningsrådet, 2012*).

Den 3.1.2013 publiserte Fiskeridirektoratet rømningstallene for 2012. I pressemeldingen fremkommer følgende:

«Ved utgangen av 2012 har Fiskeridirektoratet mottatt melding om 38 500 rømt oppdrettslaks, det lågaste talet i dette årtusenet. Samstundes er det meldt inn 133 000 rømt regnbogaure og 55 000 rømt torsk. Totalt er det meldt inn ca. 226 500 rømt fisk frå oppdrett i Noreg i 2012. Dette er 145 600 færre enn i 2011 og om lag ein million fisk mindre enn rekordåret 2006 då det rømte vel 1,2 millionar fisk. Dette er gledelege tal og det viser at målretta arbeid i næringa og i forvaltninga bær frukter. Men no er det viktig at oppdrettarane sjekkar anlegga sine nøye med tanke på det dårlege været som har vore i deler av landet på slutten av året, seier fiskeridirektør Liv Holmefjord. Fiskeridirektøren peikar på to tilhøve som har bidratt til å redusere talet på rømingar og ikkje minst storleiken på dei enkelte rømingane:

- *Næringa si vilje til å investere i betre og sikrere teknologi etter innføringa av ny teknisk standard (NYTEK)*
- *Målretta arbeid for å få bort rømning frå settefiskanlegg – pålegg om dobbelsikring*

Røming frå matfiskanlegg har i mange tilfeller handla om store enkeltrømingar, ofte med menneskeleg svikt som årsak. – Store rømingar der heile anlegg kollapsar ser vi heldigvis no svært lite av. Oppdrettarane har tatt røming alvorleg og resultatet ser vi no. Nye og strengare tekniske krav kombinert med større bevisstheit og betre arbeidsrutinar fører til mindre røming, seier Holmefjord.»

I 2012 ble det ikke rapportert om rømninger i Hardangerfjorden og Langenuen. Dette resultatet er i henhold til næringens forventninger. Det er de siste årene satt inn betydelige tiltak for å sikre oppdrettsanlegg mot rømning:

- **Rømningskommisjonen**
Fiskeri- og kystdepartementet oppnevnte i 2006 en fast rømningskommisjon for oppdrettsfisk som skal se på årsaker til rømminger, systematisk arbeide for å redusere risiko og foreslå endringer i standarder, regelverk osv.

- **Innføring av NYTEK**

Ny NYTEK-forskriften trådte i kraft 1. januar 2012 og innførte nye krav til teknisk standard for flytende oppdrettsanlegg og hovedkomponenter som inngår i slike anlegg. Forskriften skal bidra til å forebygge rømming av fisk fra flytende akvakulturanlegg gjennom å sikre forsvarlig teknisk standard på anleggene.

Oppdrettsnæringen har til nå investert betydelige midler på lokalitetsnivå for å sikre anlegg mot havari og uhell, for å redusere sjansen for uhell.

- **Begrensning av antall fisk per merd**

Fiskeri og Kystdepartementet (FKD) har gjennom akvakulturdriftsforskriften begrenset antall fisk per produksjonseenhet til 200.000 fisk av hensyn til konsekvenser til rømming. Med endringen av regelverket mener FKS at konsekvensdelen ved rømningsuhell blir redusert ved innføringen av endringen.

- **Hardangerfjordlauget – koordinert utfiske**

Havbruksnæringens miljøfond støtter tiltak for utfiske av rømt oppdrettsfisk fra elver Hardangerfjorden. Tiltaket vil være med å redusere faren for genetisk interaksjon mellom villfisk og oppdrettsfisk og er et av oppdrettsnæringens satsningsområde innen bærekraftig utvikling av næringen.

- **Fiskefellen i Etneelva**

Pilotprosjektet for Hardangerfjorden har blitt enige om å etablere og drifte en fiskefelle i Etnevassdraget. Målet er å hindre rømt fisk i å gå opp i elven. Partene i pilotprosjektet har nå underskrevet en avtale som varer frem til 1. november 2015. Avtalen inneholder følgende siktemål:

- ✓ Å hindre oppgang av rømt fisk i det nasjonale laksevassdraget i Etne.
- ✓ Å teste ut effekten av en oppgangsfelle
- ✓ Å få bedre kunnskap gjennom et organisert og målrettet samarbeid
- ✓ Å bidra til bedre sameksistens mellom oppdrettsnæringen og villfiskinteressene i området.

Det er også et mål om å dokumentere i hvilken grad en slik felle hindrer oppgang av rømt oppdrettslaks og få mer presis oversikt over innslaget av rømt fisk, vektfordelingen av rømt fisk og hvor stor andel av lokale og regionale rømminger som ender opp i elven. Havbruksnæringen i Hardanger finansierer i all hovedsak prosjektet.

- **Trøndelagsprosjektet**

Etter to større rømningsuhell i Trøndelagsområdet i 2011 besluttet Salmar for å bidra til igangsetting av et større forskningsprosjekt i samarbeid med Veterinærinstituttet (Hokseggen T, 2012).

Fra 1.juni til 15.september 2012 ble det analysert totalt 4432 skjellprøver fra laks. Dvs. at 48,9 % av avlivet fangst i følge fangststatistikken på vassdragenes hjemmesider pr. 06.11.12 ble analysert. Det ble analysert skjellprøver fra Gaula, Nidelva, Orkla, Skauga, Stjørdalselva og Verdalselva. Av 4432 analyserte skjellprøver ble 19 skjellprøver klassifisert som oppdrettsfisk (0,4 %). Resultatet fra dette omfattende prosjektet viser svært liten innblanding av rømt oppdrettsfisk i fiskesesongen 2012.

- **Sammenheng mellom rømt oppdrettsfisk og genetisk endring**

Mye av kunnskapen om genetisk interaksjon mellom vill-laks og oppdrettslaks baserer seg på innslag av rømt oppdrettslaks i elver. Nyere forskning viser at det ikke er en sammenheng mellom forekomst av rømt laks i en elv og påvist genetisk endring hos villaksen (Glover, 2012). Basert på denne nye kunnskapen er det bekymringsfullt om Fiskeri og Kystdepartementet baserer sitt forslag til forskrift på kunnskap om innslag av rømt oppdrettsfisk i elver. Dette kan bare brukes som en indikator, som må verifiseres gjennom genetiske markører for den enkelte laksestamme. I forskriftenes virkeområde er det mange små elver med historiske små bestander og hvor flere elver har vært stengt for fiske. I disse områdene får få oppdrettslaks registrert i en elv en stor prosentandel «innslag av rømt oppdrettslaks». Her burde bedre vitenskapelig og sikrere metoder med bruk av genmarkører være avgjørende for eventuelle tiltak.

- **Genetisk effekter fra kultivering**

Tidligere utsetninger (kultivering) kan ha hatt uønskede genetiske effekter som delnormen for genetisk integritet ikke synes å ta høyde for (Holm, 2013).

- **Andre tiltak**

I Fiskeri og Kystdepartementets publikasjon «Strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring» (2009) beskriver departementet at det er gjennomført en rekke forvaltningstiltak for å redusere sannsynligheten for rømming, bl.a krav til internkontroll i anleggene, nye krav til maskevidde i notposer, krav til dobbelt sikring av avløp i settefiskanlegg, nye merkebestemmelser for å redusere sannsynlighet for påkjørsel av anlegg og skjerpede reaksjoner ved regelverksbrudd som fører til rømming.

Næringen i Hardangerområde har vist over flere år at de har lite rømming av laks og ørret. Ny forskrift (Nytek) som bedrer standarden på utstyr og skal være med å forbygge rømming er nylig innført, tiltak i Hardagerfjorden gjennom utfiske av rømt oppdrettsfisk og etablering av Etne prosjektet, tilsier at risiko for rømning i denne regionen vil bli svært begrenset i årene som kommer. I tillegg må den nye kunnskap om sammenhengen mellom innslag av rømt oppdrettsfisk og genetisk endring i elv evalueres nærmere for området.

Et tak på maksimal biomasse i regionen vil i seg selv ikke ha noen betydning for å sikre næringen og det offentliges visjon om null rømning. Mulig risiko for fremtidig rømning og derved mulig påvirkning på villaks i området vil følgelig ikke være et saklig argument for å innføre den foreslåtte forskrift med et biomassetak på 50.000 tonn.

3.3. Lus – sykdom

I forhold til lus og påvirkning på villaks ble det som angitt over innført forskriftsregulering for å sikre felles brakklegging og avlusning. Forskriften innført av Mattilsynet kom etter at næringen selv hadde avtalt og innført egen frivillig regulering for å sikre minst mulig belastning på den utvandrende villsmolten samt generelt redusere lusepåslaget. Første felles brakklegging og lusebehandling fant sted våren 2011 med meget gode resultater.

Den nye forskriften har følgelig kun vært virksom i en kort periode, og det er vanskelig å fastslå den endelige virkning av det innførte tiltak etter en så kort periode. For å sikre næringen og offentlige myndigheter et forsvarlig beslutningsgrunnlag bør iverksette tiltak få virke tilstrekkelig lenge til at en har et forsvarlig grunnlag for en skikkelig konsekvensanalyse.

Vi finner i denne forbindelse også grunn til å påpeke at departementet nylig har bevilget et betydelig beløp til forskning til lusebekjempelse, som kommer i tillegg til de betydelige beløp næringen selv bruker på forskning og tester i forhold til lus. Det er derfor nærliggende å anta at en vil komme frem til en eller flere gode metoder for reduksjon av luseproblemet innen rimelig kort tid, hvilket burde tilsa at departementet i en slik situasjon var noe tilbakeholden med å innføre en eventuell ny regulering som kan ha så mange andre omfattende skadevirkninger.

I forhold til fiskehelsemessige vurderinger knyttet til eventuell innføring av ny regulering, er det viktig at departementet hensyntar at det i forhold til PD er konstatert en betydelig nedgang i dødelighet som følge av brakklegging. Dette skulle tilsa at en opprettholder gjeldende regulering i en lengre periode og derved sikrer et godt evalueringsgrunnlag.

I høringsskrivet til forskrift for Hardangerfjorden beskrives lakselus som et av to hovedproblem for villlevende laksefisk i Hardangerfjorden og Langenuen. Forslaget baserer seg på en stående biomasse ikke skal overstige 50.000 tonn. I teorien vil man forsøke å begrense antall verter for lakselus i området og på den måten få ned infeksjonstrykket.

Bremnes Seashore mener en ny sonestruktur i Hardanger og Sunnhordland, i stedet for den foreslåtte forskriften, vil være en bedre løsning både for villfisk og oppdrettsnæring.

Mattilsynet fastsatte 14. juli 2010 Forskrift om sone for å forebygge og bekjempe lus i akvakulturanlegg i Hardanger og Sunnhordland. Området består i dag av 7 brakkleggingssoner med følgende brakkleggingstidspunkt:

1. Fusa/Os
Brakkleggingstid: Mars annet hvert år med start 1. mars 2011.
2. Hardanger Øst
Brakkleggingstid: August annet hvert år med start 1. august 2011.
3. Hardanger Vest
Brakkleggingstid: Mars annet hvert år med start 1. mars 2011.
4. Hardanger Midtre /Bjørnafjorden
Brakkleggingstid: Mars annet hvert år med start 1. mars 2012.
5. Austevoll Øst og Stokksundet
Brakkleggingstid: August annet hvert år med start 1. august 2011.
6. Bømlo og Austevoll Vest
Brakkleggingstid: August annet hvert år med start 1. august 2012.
7. Sunnhordland inkludert Åkrafjorden
Brakkleggingstid: Mars annet hvert år med start 1. mars 2011.

Det er viktig å være klar over at den nye forskriften med tilhørende brakklegging neste ikke har vært virksom, før Fiskeri og Kystdepartementet forslår en ny forskrift med mål om å begrense lakselus i området. Fiskeri og Kystdepartementet vil få store utfordringer med å vurdere effekten av det foreslåtte tiltaket, da man er i en tidlig evalueringsfase ved effekten av den innførte sonestrukturen fra 2010.

Næringen har siden den ble etablert vist evne til å tilpasse seg miljøet. De siste årene har myndigheter og næring satt inn betydelige ressurser for kontrollere lakselus og å redusere genetisk interaksjon fra oppdrettsfisk til villfisk.

Forskningsrådet opprettet i desember 2010 en SFI i Bergen – Sea Lice Research Centre. Bedriftspartnerne i prosjektet er UiB, Havforskningsinstituttet, Norges Veterinærhøgskole, UNI Research AS, PatoGen Analyse AS, Novartis Animal Health AG, Marine Harvest ASA, Ewos Innovation AS og Lerøy Seafood Group ASA. Senterets målsetting er:

«The Sea Lice Research Centre aims at becoming world leading on research on salmon louse and related parasites. The nature of the centre will facilitate development of new methods for lice control and shorten the time from basic research to new products and tools for parasite control in the aquaculture sector to achieve a true integrated pest management in the future. »

SFI satsningen er et betydelig løft og samarbeid mellom det offentlige og næringen, for å løse luseutfordringen i oppdrettsnæringen.

I tillegg til et strategisk og langsiktig forskningsprosjekt som SFI foregår det et betydelig arbeid i bedrifter tilknyttet næringen. Noen eksempler på implementerte løsninger og nye lovende metoder er:

- *Synkronisert våravlusning*

Oppdrettsnæringen har siden 2003 gjennomført synkronisert våravlusning for å påvirke den utvandrende laksesmolten minst mulig. Dette er et arbeid som har gitt positive resultater for villaksen. I dag gjennomfører også næringen synkronisert vinteravslusning.

- *Rensefisk*

Lakseoppdretterne har over flere år anvendt leppefisk til biologisk bekjempelse av lakselus. Vestlandet har optimale betingelser for leppefisk. Mattilsynet fremhever i sin evalueringsrapport om soneforskriftene leppefiskbruk som et viktig tiltak for bekjempelse av lakselus.

I løpet av 2011 og 2012 har lakseaktørene blitt introdusert for oppdrettet rognkjeks til bekjempelse av lakselus. Selskaper i Agder og Rogaland har spesialisert seg på produksjon av rognkjeks. Erfaringene fra 2012 tilsier at næringen har fått en ny og effektiv biologisk bekjempelsesmetode mot lakselus.

Ved bruk av leppefisk har en oppnådd gode resultater om sommeren, men ved bruk av rognkjeks har en også oppnådd meget gode resultater om vinteren.

- *Samordning i sonene*

Oppdretterne i Hardanger tilstreber seg å koordinere lusebehandling og valg av middel. Mattilsynet bekrefter at arbeidet med dette er kommet langt på vei. God samordning vil bedre bekjempelsen mot lakselus og bidra til å redusere faren for utvikling av resistens mot enkeltmidler.

- *Forbruk mot åpne ventermerder ved slakterier under brakklegging av sonen*

For hele forskriftsområdet er det i dag implementert en enighet om brakklegging av hele soner inkludert åpne ventemerder. Dette er et tiltak for å redusere tilførselen av lakselus og eggstrenger.

- *Lukket brønnbåt*
For hele forskriftsområdet er det i dag implementert en enighet om filtrering av transportvann, som sikrer at miljøet ikke tilføres lakselus og eggstrenger fra fisk under transport.
- *Reduksjon av generasjonstid i sjø*
Oppdrettsnæringen arbeider kontinuerlig med bedring av generasjonstiden for sjøsatt fisk. Flere aktører setter nå ut større fisk i sjøen. Reduksjon i generasjonstiden vil forbedre smittesituasjon for regionen.
- *Strømgjerder mot lakselus*
Forskningsrådet bevilget i 2012 midler til storskala forsøk med Seafarm Pulse Guard. Metoden beskytter laks i oppdrett mot lakselus ved hjelp av strøm pulser. Oppskalering fra småskala feltforsøk til fullskala produksjonsanlegg gjennomføres nå. I småskala tester har metoden vist gode resultater (www.lusedata.no)
- *Skjørt mot lakselus*
Luseskjørtet er rektangulært med en høyde på inntil 10 m og en lengde som omslutter oppdrettsmerden. I storskala forsøk har luseskjørtene reduserte effektivt den gjennomsnittlige mengden av lakselus på laks med en faktor på 4 sett over hele studieperioden.
- *Fiskefôr – helsefor*
De tre stor fiskefôrprodusentene har rettet sine forskningsressurser blant annet inn mot bekjempelse av lakselus. Et betydelig arbeid er lagt ned i introduksjon og utvikling av nye fórtyper, som reduserer påslag av lakselus.
- *Færre og større lokaliteter*
Aktører i forskriftenes virkeområde kartlegger muligheten for å redusere antall lokaliteter og øke kapasiteten på de gode lokalitetene. Et slikt arbeid vil bidra til økt avstand mellom lokaliteter og redusere smittepresset. Trøndelagsområdet har allerede gjennomført en endring som dette, med positivt resultat.

Den kontinuerlige utviklingen av eksisterende metoder for bekjempelse av lakselus og den store satsningen som pågår tilsier at lakselus vil være et mindre problem for oppdrettsnæringen og vill laksefisk for fremtiden. Som departementet kjenner til har det offentlige bevilget et betydelig beløp til forskning på luseproblemet, og næringen selv bidrar selv både med betydelige beløp samt deltakelse i ulike praktiske tester. I en situasjon hvor det pågår omfattende forskning bør departementet kunne utvise en viss tålmodighet og avvente noe før en treffer eventuelt vedtak om ny regulering som kan ha så omfattende og permanente negative virkninger i forhold til arbeidsplasser, matvareproduksjon mv.

I henhold til etablert praksis skal det foretas en forsvarlig evaluering av forholdet mellom nytteverdi og skadevirkninger før en innfører nye forskrifter, og ved en slik vurdering vil det være relevant hvilke tiltak som er iverksatt for å løse et problem, i dette tilfelle lakselus.

Med målet om å være verdens fremste sjømatnasjon bør det være viktigere for Fiskeri og Kystdepartementet å bidra til å løse lakselusproblemet gjennom innovasjon og nyskaping enn å innføre forskrifter med liten eller ingen effekt.

3.4. Oppsummering

Som det fremgår av vår oppsummering er den faktiske situasjon for regionen betydelig endret i forhold til det som var grunnlaget for departementets arbeid med å innføre en ny regulering for regionen. Regionen og situasjonen er følgelig ikke lengre "uavklart og uregulert", men underlagt omfattende reguleringer som har dokumenterbar effekt, samt iverksatte tiltak som det er for tidlig å endelig evaluere.

Etter vår vurdering foreligger det derfor ikke lengre noe behov for slik regulering som forskriften angir, hvilket departementet må vektlegge. At de fremsatte forslag i tillegg har andre og omfattende negative virkninger kommer i tillegg til dette.

4. FORSVARLIG SAKSBEHANDLING

Det er et grunnleggende forvaltningsmessig prinsipp at det skal foretas en forsvarlig saksbehandling også ved innføring av nye forskrifter. Omfanget av og grundigheten av saksbehandlingen vil måtte vurderes opp mot hva forskriften skal regulere, hvem som blir rammet og hvilke negative konsekvenser som forskriften evt. kan føre med seg.

Etter vår vurdering har innføring av en evt. ny forskrift som foreslått så mange negative mulige konsekvenser at det ikke vil være forsvarlig saksbehandling å innføre forskriften uten at departementet foretar en mer grundig gjennomgang og vurdering av de tiltak, faktiske utvikling og beregninger som foreligger.

Det vil være meget uheldig hvis det innføres en forskrift på et sviktende grunnlag, hvor det må gjennomføres etterfølgende rettslig behandling med fokus på forhold som burde ha vært avklart forut for vedtakelse av forskriften.

Vi skal kort påpeke noen forhold som etter vår vurdering tilsier at det ikke så langt har funnet sted en tilstrekkelig saksbehandling i henhold til lovgivers krav.

4.1. ny regulering

Som det fremgår over er det innført en rekke nye reguleringer for regionen som delvis allerede har gitt dokumenterbar virkning samt andre tiltak som nylig er iverksatt. Det ser ikke ut til at departementet har foretatt noen vurdering av disse tiltakene og deres betydning for det fremlagte utkast til ny forskrift. Vi finner særlig grunn til å påpeke at

departementet ikke ser ut til å ha vurdert størrelsen på biomassetaket, herunder hvilke områder som skal inngå i det nye reguleringsregime hvis dette blir vedtatt. Ut fra de resultater som er oppnådd, og de tiltak som er iverksatt, tilsier en forsvarlig saksbehandling at en i det minste foretar en ny vurdering om taket på 50.000 tonn skal opprettholdes.

4.2. null rømning

Det fremgår direkte at høringsbrevet samt andre kilder at det har funnet sted en betydelig forbedring av rømningssituasjonen i regionen, hvilket burde tilsi at departementet foretok en grundig vurdering hvilken betydning dette skal få for en evt. ny regulering av Hardangerfjorden. Siden departementet ikke har foretatt noen endring av for eksempel biomassetaket på 50.000 tonn, kan det tyde på at dette ikke er blitt vurdert av departementet.

4.3. konsekvensutredninger

I forbindelse med høring knytte til forrige utkast til forskrift, fikk FHL utarbeidet en konsekvensutredning av Asplan Viak. Denne gir en omfattende redegjørelse for arbeidsplasser og de ringvirkninger mv. næringen medfører i regionen, herunder hvor mange arbeidsplasser som evt. vil gå tapt hvis den foreslåtte forskrift blir innført.

Dert ser dessverre ut til at departementet ikke har foretatt en grundig vurdering av utredningen, men mer basert på teoretiske kilder har fremkommet til andre og mindre drastiske konklusjoner enn det som Asplan Viak kom frem til. Det er vår vurdering at en forsvarlig behandling tilsier at departementet i det minste foretar en grundig og omfattende evaluering av konsekvensene ved innførsel av en eventuell forskrift før det treffes vedtak. Det presiseres i denne forbindelse at en rekke av de konsekvenser som kan inntre vil være permanente og følgelig uopprettelige. En forsvarlig behandling tilsier at dette utredes først og før det treffes vedtak.

4.4. regelkollisjon

Etter vår vurdering er det også en betydelig risiko for at den nye forskriften vil kunne komme i direkte strid med annen regulering. Som eksempel kan vi nevne at forskriften angir at alle oppdrettere i regionen må redusere sin stående biomasse med en angitt prosent, hvis den stående totale biomasse i regionen overstiger det angitte tak på 50.000 tonn.

Som kjent kan de ulike oppdrettere på det aktuelle tidspunkt ha fisk av ulik størrelse og tilstand, herunder kunne ha fisk som er for liten til å tas ut som matfisk (slaktemoden) eller har sykdom som medfører at en ikke har anledning til å flytte fisken til lokalitet utenfor sonen. Ved innføring av forskriften som foreslått kan en oppdretter derfor risikere at det ikke foreligger noen lovlig handlingsalternativ, kombinert med at manglende handling også vil være rettsstridig.

Før innføring av en evt. ny forskrift må departementet følgelig foreta en fullstendig gjennomgang av all øvrig regulering for bransjen, og sikre nødvendig tilpasning og synkronisering både med hensyn til innhold og tid.

5. KONKRETE KONSEKVENSER FOR BREMNES SEASHORE AS – SALMA LAKS

Som angitt over er forskriften noe vanskelig å tolke i forhold til endelig biomasse tak, men hvis vi har forstått forslaget riktig og det blir vedtatt slik det foreligger, vil det i henhold til foretatte beregninger basert på antatt reelt produksjonsvolum innenfor og utenfor den nye sonen medføre at Bremnes Seashore AS får en redusert årlig produksjon på 5-10 tusen tonn. Den direkte konsekvens av en slik reduksjon kan være at konsernet ikke lengre har nødvendig volum/ tilgang på laks gjennom hele året for å kunne opprettholde produksjon av Salma laks.

Hvis selskapet må avvikle produksjon av Salma laks vil det medføre et tap i størrelsesorden kr. 200-300 millioner for konsernet, samt tap av 80-90 lokale arbeidsplasser på Bømlo. Selskapets evne og vilje til fortsatt satsning på innovasjon og utvikling for å prøve å oppnå en større bearbeidelse av laks i Norge, vil naturligvis også helt opphøre. Selskapet har brukt oppunder kr. 100 millioner på FOU tiltak og forbedring av fiskehelsekvalitet siden 1993.

Årsaken til en mulig drastisk konsekvens av en isolert sett prosentvis mindre reduksjon av totalproduksjonen knytter seg til hvordan produksjon av laks finner sted i henhold til gjeldende regelverk.

Norske oppdrettere må i dag forholde seg til det gjeldende MTB regelverk, som gir nærmere føringer hvor mye et selskap kan produsere både totalt sett men også pr. konsesjon og pr. lokalitet. Siden hovedveksten av fisken finner sted i sjø, og reduksjon i biomasse finner sted ved utslakt, vil en oppdretter tilnærmet aldri kunne utnytte sin totale tillatte MTB. Hvordan dette rent faktisk vil være, fremkommer av Konsekvensanalysen til Asplan Viak, punkt 4.

Ved en nærmere gjennomgang av konsekvensanalysen punkt 4, vil departementet få et faglig forsvarlig grunnlag for sin vurdering av konsekvensene av det foreslåtte biomassetaket.

For å kunne opprettholde en merkevare som Salma laks er det absolutt nødvendig å være sikret tilgang på råstoff i samtlige virkedager i samtlige av årets måneder. I henhold til den kvalitetsstandard som er angitt for Salmalaks, maks fire timer fra opptak fra sjø til ferdig pakket, kan ikke produksjonen baseres på leveranser fra andre produsenter.

Slik MTB-regelverket er i dag er det vanskelig å tilgang til nok slaktefisk i rett størrelse i perioden desember til april. Dersom konsekvensen av Hardangerfjordforskriften blir at vi må ha to biomassetak vil det forverre situasjonen ytterligere og vi kan få problemer med å ha nok laks i andre deler av året også. Årsaken til dette er at vi på grunn av soneforskriften har tilgang på lokaliteter i høstsoner utenfor Hardangerfjordområdet og hovedsakelig vårsoner innenfor forskriftsområdet. Vi kan da ikke oppfylle de krav som våre kunder har til jevn og sikker leveranse gjennom hele året, og vi har heller ikke mulighet til å beholde høyt utdannet fagpersonell som er nødvendig for å kunne foreta den bearbeidelsen som er en forutsetning for å kunne levere et slikt høykvalitetsprodukt.

Den konkrete konsekvens av forskriften kan følgelig være at vi må avvikle vår satsning på opparbeidelse av et høykvalitetsprodukt i Norge, avvikle 80-90 arbeidsplasser på Bømlø, og i stedet bli kun en råvareprodusent som de fleste andre oppdrettere i Norge.

I tillegg til direkte tap knyttet til produksjon av Salma laks, vil en redusert produksjon som følge av en eventuell ny forskrift medføre tap av lokale arbeidsplasser innen oppdrett samt ansatte i slakteri. Redusert virksomhet vil også medføre redusert behov for leveranser fra lokale underleverandører.

Vi har vanskelig for å se at dette er forenlig med de uttalte målsetninger til den politiske ledelse om at norsk havbruksproduksjon skal gå fra å være en råstoffprodusent til også bli ledende innen produksjon av sluttprodukter til forbrukere.

6. KONKRETE MERKNADER TIL FORSLAGET TIL FORSKRIFT

6.1. manglende lovhjemmel

Utkastet til forskrifter viser til §§ 1,5,9, og 10 som hjemmel for innføring av forskriften. Etter vår vurdering er det tvilsomt om de aktuelle bestemmelser gir tilstrekkelig hjemmel for å innføre en forskrift som foreslått, og departementet anmodes å vurdere dette nærmere for å sikre at eventuell ny regulering er i henhold til gjeldende lovgivning.

6.2. enkeltvedtak – saksbehandling

I henhold til forslaget § 9 skal fylkeskommunen treffe vedtak for å gjennomføre forutsetningene som er angitt i forslagets §§ 5, 6, 7 og 8, og det er samtidig angitt i § utkastet til § 6 siste ledd at fylkeskommunen skal "orientere" innehaveren om reduksjonen i det enkelte løyve.

Etter vår vurdering er det uklart hvorvidt departementet her foreslår at vedtaket som blir truffet om en evt. reduksjon i omfang av enkeltoppdretters løyve er et enkeltvedtak i henhold til forvaltningslovens bestemmelser, og om de generelle regler om partsinnsyn, klageadgang, krav til forsvarlig saksbehandling før vedtak mv. gjelder. Utkastet til forskrift inneholder heller ingen regulering om klageadgang, partsinnsyn mv. og det er således uklart hvordan eventuelle vedtak kan bli fulgt opp/kontrollert, ut over en generell adgang til å prøve forvaltningens behandling for domstolen.

Det fremstår som uheldig at ikke forskriften klart angir hvorvidt eventuelle vedtak er enkeltvedtak, og hvordan lovlighetskontroll med grunnlaget for vedtak og saksbehandlingen skal gjennomføres.

Etter vår vurdering er dette alene en så stor svakhet med forslaget til ny forskrift at det må klargjøres og eventuelt sendes ut på ny høring.

6.3. uklar ordlyd – forutberegnelighet

Etter vår vurdering er ordlyden i en rekke av de foreslåtte bestemmelser uklar og må således klargjøres. Grunnet de betydelige konsekvenser innføring av forskriften kan ha hvis den blir innført, tilsier den uklare ordlyden alene at et revidert utkast til ny forskrift må sendes ut på ny høring før den evt. kan vedtas.

Vi vil nevne noen konkrete eksempler på uklarhet i de foreslåtte bestemmelser:

§ 6 - her er det innledningsvis angitt målet, at stående biomasse ikke skal overstige 50.000 tonn. Hvis det blir konstatert overstigelse av taket i to påfølgende måneder så skal alle løyver reduseres tilsvarende med samme prosentsetning, med virkning etter 6 måneder.

Det er i forskriften ikke angitt noen regulering hvis den totale biomassen kommer ned under 50.000 i perioden frem til det angitte tiltak skal iverksettes. Produksjon av oppdrettsfisk er som kjent avhengig av naturlige forhold som sjøtemperatur, lys, sykdom, mv., forhold som næringen ikke kan styre selv, samt kapasitet innen slakteri, transport mv. Overskridelse av det totale volum kan følgelig skyldes forhold som næringen ikke hadde mulighet til å forutse, men som for aktører med fisk i slakteklar størrelse kan utbedres innen kort tid.

Forskriften bør derfor klargjøres slik at det ikke risiko for motstrid mellom det angitte tak for stående biomasse, og den foreslåtte regulering hvordan taket evt. skal sikres.

§ 8 – det er for det første uklart hvilke løyver forskriften er ment å omfatte, som kjent kan en løyve være klarert for lokaliteter både innenfor og utenfor regionen.

Det er også meget uklart hvordan selve biomassereguleringen i § 8 er å forstå. Det foreligger i dag en egen regulering av konsernbiomasse innenfor en region. Det er uklart hvordan den foreslåtte bestemmelse er å forstå i forhold til de bestemmelser som foreligger i dag, herunder om forskriften skal forstås slik at det eventuelt skal innføres et nytt biomasseområde innenfor region Vest.

For en rekke aktører, inkludert Bremnes Seashore AS er det av vesentlig betydning at dette avklares i god tid før det eventuelt innføres en ny regulering.

6.4. forholdet til annen regulering

Som departementet er kjent med foreligger det allerede i dag en betydelig regulering for drift av oppdrettsanlegg som gjelder både innenfor og utenfor Hardangerregionen. Det foreligger bla. omfattende regulering knyttet til flytting av fisk, og det er ikke avklart hvordan de aktuelle regler skal forstås i sammenheng hvis det innføres en ny forskrift med det innhold som nå er foreslått.

Normal produksjon i sjø tar rundt 18 måneder, og vi må forut for utsett i sjø bestille smolt, hvilket tilsier at vi må planlegge vår produksjon minst 24 måneder før fisken er slaktemoden. Det er således av avgjørende betydning at vi har en forutberegnelighet i forhold til offentlig regulering som sikrer at vi kan planlegge vår drift. Uklare og mulig

direkte motstridende forskrifter vil gjøre det særdeles vanskelig for oss å drive en forsvarlig og langsiktig virksomhet.

6.5. sanksjoner – felles straff uten enkeltvedtak

Det fremgår av forslaget § 6 at en konstatert samlet overskridelse av det totale biomassetak på 50.000 tonn, skal medføre at samtlige må redusere prosentvis likt, uavhengig av årsak til overskridelsen og hvem som evt er ansvarlig.

Den konkrete årsak til overskridelsen av totalbiomassen kan være at en eller et fåtall overskrider sin egen MTB, mens reaksjonen på dette er at samtlige andre som har forholdt seg til lovlig virksomhet blir rammet av kravet til reduksjon.

Etter vår vurdering fremstår forslaget som i realiteten en klar straffebestemmelse med betydelige økonomiske konsekvenser, og det strider mot helt grunnleggende rettsstatsprinsipper at det ikke foretas en konkret vurdering med full kontradiksjon for den enkelte oppdretter som rammes.

Forslaget fremstår også som en kollektiv straffebestemmelse uten noen evaluering eller vurdering av skyldkrav mv. samt uten de grunnleggende rettigheter som følger enhver ordinær behandling av mulige straffbare forhold.

Hvis forslaget blir vedtatt er det nærliggende å anta at dette kan medføre en rekke rettsprosesser knyttet til ivaretagelse av den enkelte oppdretter som blir uskyldig rammet av eventuelle overskridelser som andre aktører er ansvarlig for.

7. FORSLAG TIL ANDRE TILTAK

Basert på den kunnskapen vi har om lakselus og rømming vil Bremnes Seashore AS foreslå at Fiskeri og Kystdepartementet i stedet utreder om en skal oppretter 2 soner i forskriftens virkeområde, Sunnhordland (sone 7) og Hardanger (Sone 2,3 og 4). Sone 5 holdes utenom. Effekten av en ny sonestruktur vil være langt bedre enn forslaget i forskriften, og tillegg vil man få en positiv effekt på det smitteforebyggende arbeidet i regionen.

De mindre oppdrettsselskapene har færre lokaliteter og tillatelser. De vil møte utfordringer ved gjennomføring av en 2 sonestruktur i forskriftenes virkeområde, men etter vår vurdering vil den totale fordelingen med en slik løsning være god for alle aktører, og vi har derfor en forhåpning at de større næringsaktørene vil være behjelpelig, så langt det lar seg gjøre, for at også de mindre aktørene får optimalisert sin lokalitetsstruktur og opprettholde sin produksjon. Bremnes Seashore AS vil bidra positivt i en slik situasjon.

Bremnes Seashore AS ønsker å redusere antall soner i Hardanger og Sunnhordland. Dagens sone 2, 3 og 4 blir slått sammen til en sone; Hardanger og sone 7 beholdes som sone Sunnhordland og sone 5 holdes utenfor.

En endring av sonestrukturen vil ha større effekt på lakselusmitte enn det foreslåtte tiltaket om reduksjon av stående biomasse til 50.000 tonn. I tillegg vil tiltaket ha god effekt på smittesituasjonen også for andre parasitter og mikroorganismer.

Fiskeri og Kystdepartementet oppnevnte et ekspertutvalg for effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen 10. september 2009, kjent under Gullestadutvalget. Ekspertutvalget ga en enstemmig innstilling den 4. februar 2011.

I del 3 av utvalgets innstilling diskuteres forslag til tiltak for akvakulturnæringen. Et av hovedelementene i forslaget er innføring av soner. Ekspertutvalget sier (S: 139):

«Som et sentralt tiltak for sykdomsbekjempelse i akvakulturnæringen vil utvalget foreslå at kysten deles inn i områder adskilt med smitteforebyggende branngater. Innenfor et slikt område skal produksjonen kunne koordineres i toårssyklus når det gjelder utsett, brakklegging og sykdomsbekjempelse. Hvert slikt «produksjonsområde med koordinerte utsett og brakkleggingsperioder», heretter kalt produksjonsområde, vil (minimum) måtte kunne deles inn i fire utsettssoner, i tillegg til en eventuell stamfisksone.

En første tilnærming vil være at et produksjonsområde, som et minimum, må være stort nok til at det oppnås en effektiv, både forebyggende, og ved utbrudd bekjempende, brakklegging for å redusere mengden av kjente sykdomsfremkallende bakterier og virus hos laksefisk.

Mattilsynet i samarbeid med Havbruksnæringen i Hardanger og Sunnhordland var tidlig ute med å innføre en etablert sonestruktur allerede før Gullestadutvalget sin innstilling. Virkeområdet for den foreslåtte forskriften består i dag av 4 soner (sone 2, 3, 4 og 7). Innføring av den nye sonestrukturen har hatt positiv effekt på lusesituasjonen i området. I vedlegg 1 er lusesituasjonen for sone 7 illustrert (sonen brakklagt vår 2011).

Veterinærinstituttet og Havforskningsinstituttet har levert innspill til Mattilsynets evaluering av soneforskriften som ble etablert i 2010 (Loeng, 2012). I evalueringen skriver de:

« Vi mener at soneforskrifter kan være et godt verktøy i bekjempelse av lus, men har foreløpig for lite data og erfaringsgrunnlag på enkelte områder. Videre skrives det: Instituttene ser klare indikasjoner på at brakklegging av områder gir en reduksjon i antall lus over tid for det bestemte området, og at dette igjen kan føre til redusert smittepress på vill laksefisk. Områder, som brakkleggingsområde 7 i forskriftssone Hordaland og Rogaland, synes å være stort nok. Infeksjonsnivået på vill sjøørret er betydelig redusert fra 2010 til etter at området var brakklagt i mars 2011. Mesteparten av sjøørreten hadde i 2011 lavere relative lakselusnivå enn det som har negativ effekt på individer, og sannsynligvis også for

populasjoner. Laksesmolten fra Etneelva (som er en nasjonal laksefjord) i brakkleggingsområde 7 vandret sannsynligvis ut uten betydelige lakselusinfeksjoner i 2011.»

Mattilsynet rapport «Evaluering av soneforskriftene for bekjempelse av lakselus i Hordaland og i Nord-Trøndelag, 2012 sier blant annet:

«Brakkleggingsområde 3 ligger for tett sammen med brakkleggingsområde 2 og 4, og at brakkleggingsområde 4 ligger både i Hardangerfjorden og Bjørnefjorden. Videre sier rapporten at det er en signifikant reduksjon i antall behandlinger av lakselus.

Mattilsynet konkluderer i sin rapport at det tok noe tid før planene om koordinering og samarbeid kom på plass og videre at tilbakemeldinger fra Mattilsynets inspektører og oppdrettsnæringen tyder på at næringen er på god vei.

Brakklegging av større områder er en kjent metode for å bekjempe annen sykdom enn lakselus. Oppdretterne har gode erfaringer gjennom 2012 der antall tilfeller av PD i virkeområdet er redusert på grunn av innføring av nye brakkleggingsregimer. Dette er et viktig bidrag til å øke overlevelsen i oppdrettsfiskens sjøfase.

På bakgrunn av dette mener vi at Fiskeri og Kystdepartementet vil oppnå bedre resultater ved å implementere to soner i virkeområdet, Hardangerfjorden (sone 2,3 og 4) og Sunnhordland (sone 7) enn ved innføring av et stående biomassetak på 50.000 tonn.

8. AVSLUTTENDE KOMMENTARER

Bremnes Seashore AS deler departementets ønske om en bærekraftig produksjon i Hardangerfjordregionen. Som produsent av høykvalitets mat i et internasjonalt marked er det helt avgjørende for vår virksomhet at vi har optimal produksjon med minst mulig sykdom, rømning og lus, og vi støtter derfor tiltak som kan oppfylle denne målsetningen.

Dessverre er det vår vurdering at den foreslåtte forskrift ikke på noen måte bidrar positivt til måloppnåelse i regionen. Hvis departementet vil ha hovedfokus på de biologiske utfordringer bør departementet i stedet grundig vurdere vårt forslag, og innlede en dialog med næringen for å gjennomgå og eventuelt innføre vårt forslag.

I tillegg til å ikke være en optimal løsning i forhold til de utfordringer som gjenstår, kan en eventuell innføring av forskriften medføre betydelige og langvarige skadevirkninger. Forslaget til forskrift vil påføre samfunnet betydelige tap i form av tap av mange arbeidsplasser i distriktet, potensielle rettssaker for avklaring av innholdet i forskriften samt manglende forutberegnelighet for en viktig næring for fremtiden.

For Bremnes Seashore AS vil en eventuell innføring som foreslått medføre at vi i realiteten blir straffet hardt økonomisk, både via direkte tap knyttet til foretatte investering, men også

i fremtidig inntjening som følge av redusert produksjon og omsetning, samt at faste kostnader må fordeles på en lavere produksjon.

Forskriften vil også totalt ødelegge muligheten for fortsatt satsning på innovasjon knyttet til videreforedling, hvilket har vært et uttalt politisk ønske i Norge.

Bremnes Seashore AS vil derfor sterkt anbefale departementet at en foretar en grundig utredning og vurdering av de innspill mv. som fremkommer, før en eventuelt beslutter nye reguleringer til fordel både for næringen, villaksen og miljøet i regionen.

Med vennlig hilsen

Olav Svendsen jr